

1981. DECEMBER

kisdobos

Susogó fenyő

S elindult Üstöki.

Itt-ott, a hajlatokban inkább, csücsült már némi hó. A napsütésben, mely ugyan egy kicsit fátyolos volt, csillogtak a parányi patyolatkristályok. A kietlen tájon azonban csak sóhajtozásnak tetszett a hófoltok csillogása, s az uralgó nagy csend is olyan volt, mintha nem is a földön járt volna Üstöki, hanem a holdon inkább.

De ebben a szigorú tisztaságban mind kihullt a lelkiből a szőr.

Új lett a világ.

Vidáman közelített a Rókalik oldalához, ahol álltak a fenyők. A nagy fenyők, mint zöld és céltalan óriás dárdák, csupán a létükkel hivalkodva; s a kisebb fenyők és a susogó csemeték, mint akik reménykedve csodálják a nagyokat.

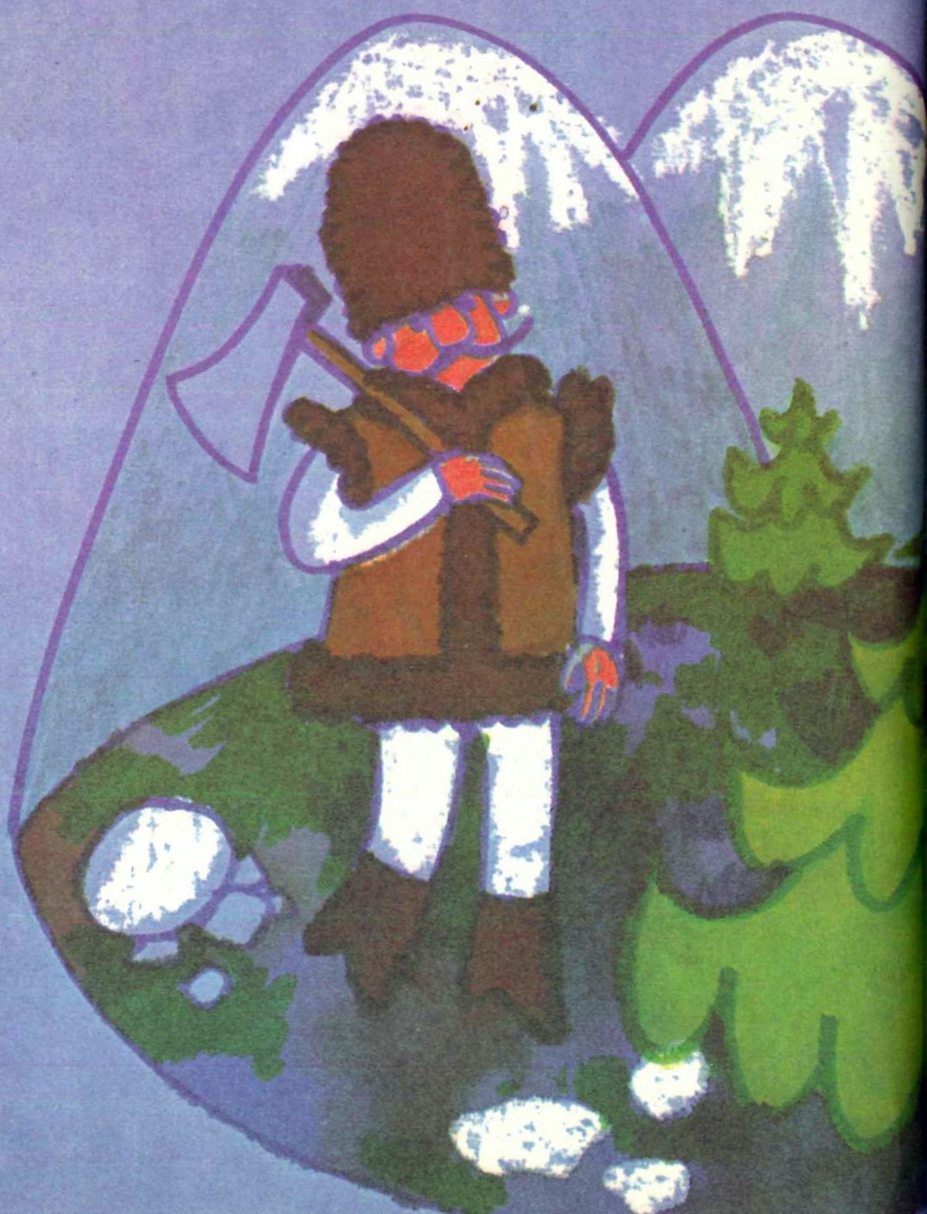
Sokáig keresgélt és válogatott, de végül kiválasztott egy gyönyörű kölyökfenyőt, mely olyan volt, mint zöld szoknyában egy nagy, illatos gyertya. Melléje térdelt, hogy szépen kivágja.

Részlet Tamási Áron elbeszéléséből

Majtényi Erik

Egy szál

Dió a fán,
ezüstözött,
szép cicomás
ágak között,
és gyertyaláng
az ágak hegyén,
és csupa zöld,
és csupa fény,
csilingelő
üveggolyó,
csillám, fehér,
akár a hó,
s fények között
erdőhomály,
ahol a szél
zeng, zongorál,
s amint itt áll
egy szál fenyő,
körénk fenyves
sűrűje nő,
s koppannak könnyű
gyors paták,
odább zergék
suhannak át,
s már rejti őket
ködlepel,
vagy a mesékben
tűnnek el.

Bakó Ágnes

A ROKON

Kicsi-Dávid a járóka kellős közepén ült és teli torokkal bömbölt. Közben kinyitotta, majd megint szorosra csukta a szemét. Ilyenkor éktelen nagy, krokodilus-könnyek záporoztak mindenre, ami a járókában csak található volt.

— Ezt vajon hogy csinálja? — kérdezte őszinte csodálattal Rita.

— Úgy, hogy könnyet is sír — mondta elismeréssel Zsuzsi.

A könnyek nélküli sírásban nagy gyakorlata volt Zsuzsinak. Olyankor két kézzel eltakarta a szemét és csak a szájával sírt jó hangosan. Most szinte megbűvölve nézte azt, aki könnyet is sír.

Őt csodálta Károlyka is. Most látott magánál kisebb gyereket először a családban. Le is kuporodott a járóka mellé.

— Ne sírjááál, te kisgyereeek! — mondta neki kedvesen, de nem használt. A vékony hangok a vigasztalásra még vékonyabbak lettek.

— Nahát! — mondta elképedve Eszter. — Ez fél tőlünk...

Közelebb léptek a járókához. Kicsi-Dávid szeme ijedten járt egyik arctól a másikig.

— Fééél?! — kérdezte sértetten Zsuzsi. — Tőlünk soha életünkben nem félt még eddig senki!

— Ő fél — állította Rita is. — Talán, mert most lát bennünket először.

— Akkor sem kell így visítozni — dünnyögte Zsuzsi. — Amikor én kicsi voltam, mindig tudtam mikor kell sírni. És azt is tudtam, kitől kell megijedni. Egy igazi gyerek az ilyet magától tudja!

Károlyka nem szerette a vitatkozást. Odanyomta arcát a járóka rácsához.

— Maradjál csöndben, jóóó? — súgta. — Látod, hogy Zsuzsi ilyenkor haragszik.

Ez volt az, amire csönd lett. És csönd volt egészen addig, amíg Kicsi-Dávid meg nem markolt egy lenszőke hajtincset. Mert akkor újra kezdte a visongatást; igaz, most más hangon.

És most már ketten visítottak. Az egyik diadalmasan, a másik úgy, mint akinek a haját tépik.

— Engedd el! Nem szabad! — kiabálta Eszter.

Akkor egy percre megint csönd lett. Károlyka könnyes szemmel szipogott. A feje búbját tapogatta.

Kicsi-Dávid egy pillanatig föltartotta a két karját, aztán villámgyorsan lecsapott valamire, s azt amire lecsapott buzgó igyekezettel a szájába gyömöszölte.

Károlykának elakadt a lélegzete. Eszterre nézett, Ritára nézett, majd Zsuzsira, aztán visongva rángatni kezdte a kezét; amit az a *nálánál is kisebb kisgyerek* olyan nagy buzgalommal rágicsált, éppen a mutatóujja volt. Ezt akkor persze már Eszter, Rita és Zsuzsi is észrevette. Egyszerre ugrottak a járókához.

Károlyka hüppögve-zokogva kiszaladt a szobából.

— Peszeki Dávid megharapott... — sírta panaszosan és az ölembe borult. Sajgó mutatóujját az orrom alá nyomta.

— Ugyan már — csitítottam —, mivel harapott volna meg? Hiszen még nincsen foga!

Károlyka meghökkent. Abbahagyta a sírást. Az ujját tanulmányozta. Forgatta jobbra, forgatta balra, aztán még hangosabban rázendített.

— De!... Vaaan... Van, bizony!... Itt, ni! — és egy aprócska, lilás nyomra mutatott, amely az ujja tövében sötétlett.

— Jé... — mondtam elképedve és csak néztem azt a parányi mélye-

Birkás Ákos rajzai

dést. — Még ilyet! Igazad van, megharapott.

Szinte egyszerre mozdult meg mindenki. Ahány felnőtt a teraszon üldögélt, mind felugrott és berohant a szobába.

Károlyka csalódottan állt. Nagyon is azt várta, hogy most őt kezdik babusgatni. Az lett volna az igazság. De mintha ott sem lett volna! Mintha nem is az ő ujjába haraptak volna bele! És ami a legszomorúbb az egészben, mintha mindenki örült volna annak, ami történt.

És most a felnőttek állták körül a járókát.

És mindenki mondott valamit.

Olyat, amin a gyerekek csodálkoztak. Főként azt nem értették, min nevetnek, és minek örülnek annyira. Csak nézték a felnőtteket kerek szemmel, míg azok egymás szavába vágva lelkendezve kiabáltak.

— Ez aztán meglepetés!...

— Nahát! Csak így egyszeriben!

— Mutasd a fogacskádat, Kicsi-Dávid!

De Kicsi-Dávid nem mutatta. Azt mondta:

— Glö...glööö...lö!...

Azzal négykézlábra állt, és hátat fordított a családnak.

Aztán a mamája kivette a járókából. Lehámozta róla a rengeteg ilyen-olyan pelenkát és az asztal közepére ültette.

Érdekes! Ettől nem bömbölt. Teliszájjal nevetett. Valósággal élvezte a helyzetet. Úgy látszik a felnőttektől nem félt. Annyira nem, hogy tüstént egy jó nagy tócsát csinált az asztal közepére.

És még csak eszébe sem jutott megszeppenni.

Károlyka nem is értette. És csak állt, álldogált bámészan a többiek között, míg Eszter azt nem mondta:

— Nekem legalábbis elegem van ebből az egészből! Nem szeretek órák hosszat csodálni egy másik gyereket.

— Unalmas is — szögezte le Rita. — Az ilyeneket csak a felnőttek élvezik.

Zsuzsi fölkapta a fejét.

— Ezt most miért mondod?! Igazán én egy csöppet sem élvezem. Inkább elbújok a kertben. Megyek is.

Eszternek felcsillant a szeme.

— Bújjunk el mind! — kiáltotta, és már futott is.

A többiek utána. Végigszaladtak a tornácon, le a lépcsőn, aztán az úton a virágszegélyek között. Elöl Eszter, mögötte Rita meg Zsuzsi, legvégén kicsit lemaradva, lábujjhegyen és hanyatt-homlok igyekezve Károlyka.

— Várjatoook! — kiabálta. — Én is jövök bújniii!

Nevetve trappoltak lefelé a lejtőn. Egyszer csak Eszter elhasalt a nagy rohanásban. Kacagva nyúlt végig a magas füvön. Rita nyomban követte a példáját — de ő persze akarattal; Zsuzsi is visongva vetette magát a fűtengerbe. Hahotázva hemperegtek mind a hárman. Károlyka egy pillanatig tétovázott, aztán zsupsz! — hasravágta magát ő is. Elég nagy gyakorlata volt már a hasraesésben, de ez a mostani balul ütött ki.

Azt tudni kell, hogy Károlykának nagyon pirinyó orra volt. Olyan, amilyet rajzolni is nehezen lehet; most mégis úgy sajgott és fájt, mintha legalább kétarasznyi volna. Tele is futott a szeme könnyel. Aztán nem sírta el magát hangosan mégsem, mert a többiek nem ijedtek meg csak nevettek. Nevetni kezdett ő is.

Zsuzsi ült fel elsőnek.

— Ez a Peszeki Dávid egy ronda rokon — szögezte le.

— Eredj már! — Rita magasra húzott térddel ült, és kuncogott. — Gyerek nem lehet *rokon!* Ahány rokont eddig ismertem, az mind felnőtt volt.

Eszter tűnődve nézett maga elé. Ebben a rokonügyben ő sem tudott okosabbat mondani.

Zsuzsi nem hagyta magát. Úgy látszik nagyon biztos volt a dolgában.

— Igenis, rokon! — makacskodott. — A mi nagymamánk meg az ő nagymamája ugyanaz a nagymama.

— Dehát ő *Peszeki!* — ellenkezett Rita. — Minket egészen másképp hívnak.

— Attól még lehet rokon.

— És ha nem rokon? — kérdezte Károlyka.

— De az. És szeretni kell.

— Akkor is, ha bántja a nagyobbikat? — Károlyka ezt pontosan szerette volna tudni. Nem bánta volna, ha Zsuzsi azt feleli, hogy azt, aki *rokon* az egész családnak jól el kell fenekelni; de Zsuzsi sajnos mást mondott:

— A rokont mindig *szeretni kell.* Érted?

— Nem — mondta Károlyka. Nem is értette. — Miért?

— Hát, mert hasonlít... gondolom... — vélte Zsuzsi.

— Hogy hasonlít?

— Hát úgy, hogy a rokon-unoka mindig azt csinálja, amit az igazi.

Ezzel Zsuzsi le is zárta a kérdést.

Károlyka töprengve ült a fűben. Fészkelődött, a nadrágját tapogatta, meg minden. Néhány perc múlva kis szorongással kérdezte.

— Én is rokon vagyok, Zsuzsi?

— Hát persze.

— Akkor Kicsi-Dávidnak miért szabad?

— Mit?

— Azt, amit az asztalon csinált.

A többiekből kipukkant a nevetés.

Eszter leguggolt melléje. Megsodorta azt a lenszőke hajtincset, amely a rokoni ismerkedés óta még mindig égnek állt.

— A kisbabák még így viselkednek — mondta elnézően. — De te már nagy vagy. Hároméves is elmúltál.

— El — bólintott Károlyka. — Kár, hogy én mindig csak múlok, és a végén semmit sem szabad...

— Gyere hintázni! — nevetett Eszter. — Azt szabad. Elsőnek téged ültetünk fel a hintára. — Lehajolt, hogy fölemelje Károlykát, de az gyors mozdulattal kifordult az ölelésből.

— Én most nem ülök fel a hintára.

— Miért?

— Mert vizes lesz.

— Mitől lenne vizes? — kérdezte Eszter. — Egy makula víz sincs a környéken.

— De — állította Károlyka. — Van, bizony! Nekem pláne az egész nadrágom csuromvizes...

— Most mit butáskodsz?

— Csak úgy butáskodik — csillant fel Rita szeme és kuncogott.

— Csudát butáskodik! — Zsuzsi rátapogatott Károlyka nadrágjára. — De még mennyire igazat mond! — és nevetni kezdett teliszájjal, hangosan.

Károlykának magasra szaladt a szemöldöke. Zsuzsi elé toppant. Sértetten kérdezte.

— Akkor miért mondtad, hogy rokon vagyok?

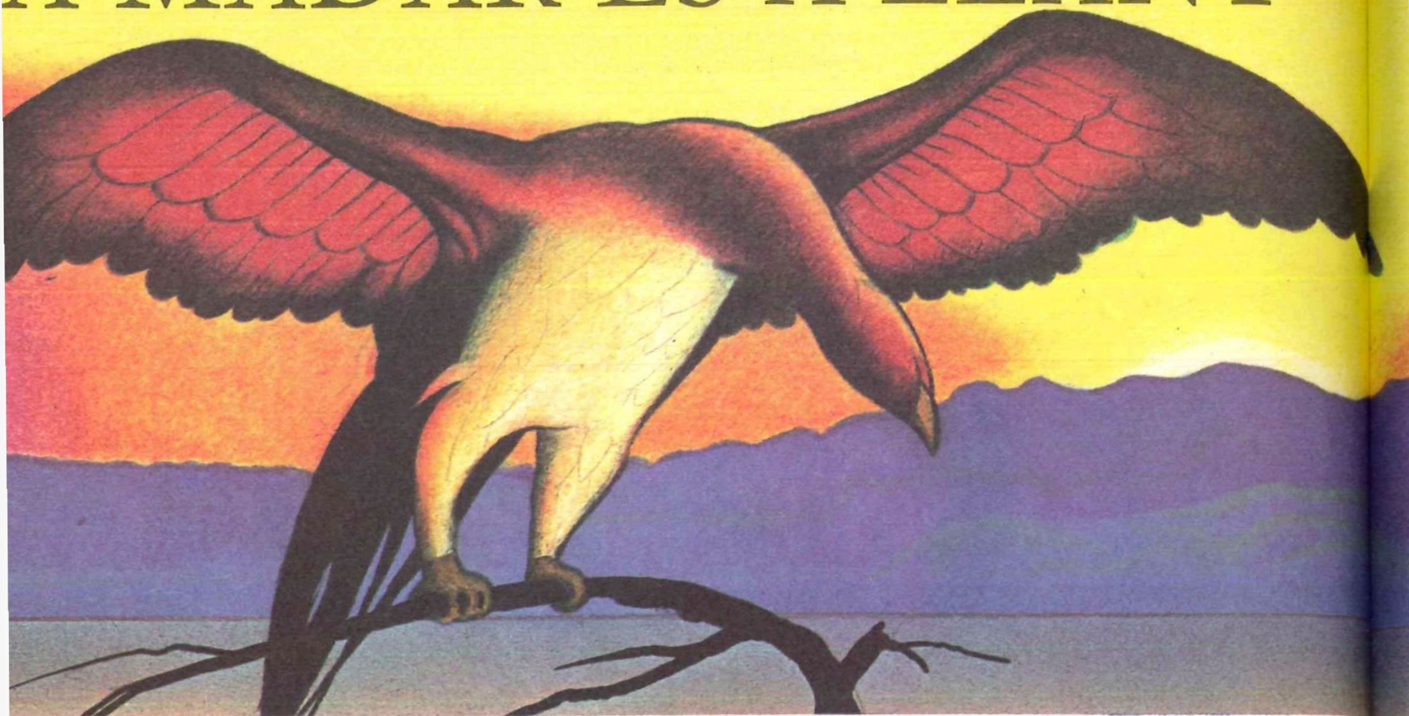
— Mert az vagy!

— Akkor meg ne nevessél! Jó? Károlyka megtapogatta popsija fölött a vizes nadrágot. Sarkonfordult. Leszegett fejjel a ház felé indult. A válla fölött visszanézett.

— És igenis, én szeretem Peszeki Dávidot. Tudjátok?... Megyek! Meg is mondom neki!

A MADÁR ÉS A LEÁNY

Jártatok már a világ partján?
Miként a tengernek van partja,
úgy van a világnak határa:
tenger égbolt zúdul a partra.
Innét a kelő reggelek,
és ide tér meg éjszakára
a fűzfa árnya, nyírfa árnya.

Olyan az ég itt, mint a tenger,
hol tiszta kék és mozdulatlan.
Mint óriás kerek tükörben
fénylik benne a kora hajnal;
hol meg szelektől viharos,
villámló felhőkkel habos,
haragja a földekre árad,
porba döntve a földi tájat.

Élt itt valaha egy leány,
elhagyatva a világ partján;
akár a kelő nap, oly árva,
akár a hunyó nap, oly halvány.
Világ határán egymaga
élt itt egy leány valaha,
szomorú szép és halavány,
magányos csillag, egy leány.

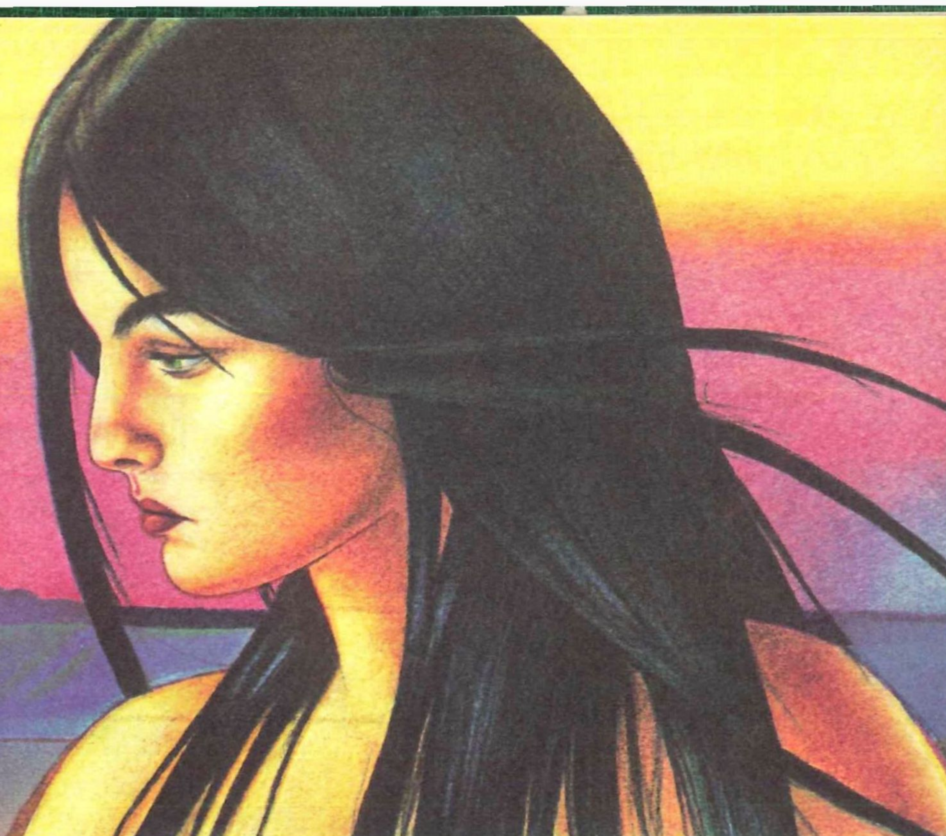
Maga volt, hogy a nap felfénylett,
és éjszaka, hogy szállt a hold,
szobácskájában egyedül,
álmában is csak maga volt.
Hideg esőben át a réten
árván futott, árván a szélben
s mert nem volt senki élő társa,
örökös csönd volt házatája.

Asztalkáján a gyertyaláng
és ablakán az éj maga,
vele búsult a tányérkája,
kése, kanala, pohara.
S hogy vele együtt árva volt
a kenyér, mibe harapott:
mintha csak könnyeket törölne,
mikor a morzsákat törölte . . .

Járt erre aztán egy madár,
idejött a világ partjára,
és megpillantotta a lányt,
meglátta és szépnek találta.
Háza előtt, az alkonyatban,
kint ült a leány mozdulatlan,
szótlan a világ peremén,
magányos háza küszöbén.

Levél se rezdült, ág se rebbent,
a tükörsima alkonyat,
mint elhagyott aranytócsa

Indián népmese nyomán írta PILINSZKY JÁNOS

Békés Rozi rajza

terült a sima ég alatt;
minden kis porszem és fűszál,
darabka rög, parány bogár,
az egész világ hallgatott.
Nézte a lemenő napot.

„Zöld levelekből, lágy mohából,
puha füvekből fészket raktam,
kibéleltem könnyű szelekkel,
körülvettem kéklő magassal.
Gyönyörű árvám, föl a magasba!"
— hívta a lánykát, hogy vele lakna,
hívta az árvát a madár.

Szép volt, nagyon szép a leány.
Szép volt a lány és szomorú,
s a nyári égbolt, ha lehet,
a levelek az ágakon,
rög és bogár még csendesebb,
még csendesebb, hogy válaszolt,
válasza oly árva volt,
oly árva volt szava a lánynak:

„Nem mehetek, kicsi a házad!
Nem mehetek, kicsi a házad!"

S azontúl minden alkonyattal
megjött és hívta a madár,

„Gyere velem föl a magasba,
siess, siess, telik a nyár!
Elmúlnak napok és egek,
megjönnek a vizes szelek;
elfogy aranya a világnak!"

„Nem mehetek, kicsi a házad!
Nem mehetek, kicsi a házad!"

„Siess, siess, közeledik már
eső és szél, fagy és hideg,
magad leszel, ha itt a tél,
s ha szólanál is, nincs kinek!
Akkorra én már messze szállok,
fehér hó lepi a világot,
befagynak, mint a tengerek,
világ végén a reggelek.

Akkorra én már messze járok,
sötét szobád bezárhatod.
Meggyújtod majd kicsinyke lámpád,
meggyújtod, aztán elfújod.
Téli széllel, havas setéttel,
üzennél már, küldenél értem.
Elsápaszt majd, tudom, a bánat."

„Nem mehetek, kicsi a házad!
Nem mehetek, kicsi a házad!"

„Ma messze jártam, messze szálltam,
porfelhőben sok szekeret,
láttam vidám falusi népet
ünnepi vásárra menet;
tükrös huszárt, festett pojácát,
ezerszínű szalagból sárkányt,
bőgő dudát, hatalmas táncot,
akácfa lombjaiból sátort;

ha elmondanám, se hihetnéd,
sikongató lányokat párban,
tenger zsivajban lacikonyhát —
el se hinnéd, mi mindent láttam!
Mi mindent láttam! Közeledben
sorra mégis mindet felejtem,
mind a zajos, zöldlombos sátrat."

„Nem mehetek, kicsi a házad!
nem mehetek, kicsi a házad!"

„Fényes, magas toronyra leltem,
egekig emelt a torony!
Tengernyi földeket beláttam,
túlláttam a világokon;
csúcsáról, el se képzeled,
erdőket láttam, réteket.
Hihettél volna óriásnak!. . . "

„Nem mehetek, kicsi a házad!
Nem mehetek, kicsi a házad!"

„Ma láttam árnyékom a porban,
maroknyi volt és reszketett,
csak annyi volt a hideg porban,
csak annyi, szinte elveszett!
Csak annyi volt, kicsiny faág,
ha karcolja az út porát:
csak annyi volt félénk nyomom.
Nem mozdult léptemre a por.

Csak a szívem vert hevesen,
csak a szívem szomorúan,
az vert, csupán az lüktetett,
csak a szívem vert súlyosan.
Tengernyi porban vézna folt,
árnyékom oly néma volt,
oly árva, mint a kis fűszálak . . . "

„Nem mehetek, kicsi a házad!
Nem mehetek, kicsi a házad!"

"Csupasz a föld, hideg az égbolt,
a föld halott, az ég halott.
Nagy csendesség szállt a világra,
hosszú éjek és rövid nappalok.
Fáradtak a falevelek,
hullanak a falevelek,
sötéten vándorol a szél,
közel van, itt van már a tél!

A madarak is messze szálltak,
üres az erdő, fekete,
zörög az erdő, el kell mennem,
elmegyek én is messzire!
Didergő szélvészek, fagyok,
elűznek engem is örökre,
elűznek tőled mindörökre:
Mennem kell, nem maradhatok!
Mennem kell, nem maradhatok!"

Betette háza ajtaját,
maga maradt a lány a házban,
maga maradt, s hogy elaludt,
árván aludt az éjszakában.
Hallott távoli hangokat
álmában, akkor felriadt,
felébredt és ajtót nyitott.
Künn hó, és csönd, és csillagok.

„Puha füvekből fészket raktam,
lebontottam puha kis fészkem,
lerontottam puha kis házam,
puha házamat elcseréltem!
Immáron minden csillagával
egész égbolt én fészkem, házam!"
— szólott szava az ég alól.
De a madár nem volt sehol.

Hangját szép nyári alkonyatban
halljuk mi is a kert alatt;
hívja a lányt, hívja az árvát,
hívja a csöpp madárkahang.
És hallja fű, hallgatja fa,
s mintha gyönyörű hallana:
hogy „élt egyszer egy szép leány,
világ végén egy szép leány."

Nagy Katalin: Űrkutya

Vida Győző rajza

Ahogy kiléptek az utcára, a kutya rögtön a fához rohant. Felemelte a hátsó lábát. Nem szólhat semmit a kalapos! Ott az üzlete a kapubejáratnál, és folyton csak célozgat. Hogy így a kutyák, meg úgy a kutyák. Éppen az ő kirakata előtt, és mindig csak oda... Olyan kutya nincs is a világon, amelyik a kalapra figyelne! Csak a fát keresi mindegyik, ösztönből. Bár kinézne most a kalapos!

De nem nézett. Öcsi viszont meglátta a kaputelefont. Ott volt a kalapos kirakata mellett. A kaputól jobbra. Vagyis éppen jó helyen, mert észrevette. És már eszébe is jutott minden.

Megnyomta a legfelső gombot. Harmadik emelet egy. A kis táblán a név: Zsoldos. A drága kis Zsoltika lakik ott, a mintagyerek. Nagyi naponta többször mondja ki a nevét, mint ahányszor levegőt vesz. Bezzeg-Zsolt!

— Tessék!

Reccsent a kaputelefon. Mintha robotok beszélnének, olyan a hang. Bár inkább egy robot lenne odafönn! De Zsolt nagymamája volt. Öcsi el is engedte a gombot rögtön. Baj lesz ebből, az már biztos. Pedig remek ötlet, hű de jó! Csaba magnó-hecce ehhez képest gyerekjáték, ipi-apacs, csip-csip csóka, eszterlánc! Most mit tegyen?

Csaba tűnt fel a kanyarban, cipelve a kenyeret. Ez eldöntötte a kérdést. Már az is megéri, ha lepipálja Csabát az ötlettel. Most majd rá is mondhatja a nagyapjuk, hogy hiába, mi Kormosok, csak egymásra ütünk! Mindig ezt mondja, ha valamelyik gyerek dicsőséget hoz a

családra. Ez aránylag ritkán fordul elő. Így aztán nagypapa meg a többi szülő Csaba magnós-heccét meséli a vendégeknek. Úgy dicsekszenek vele, mintha ő lenne az első magyar űrhajós. Most már! Bezzeg akkor! Amikor Csaba felvette a család hangját rejtett mikrofonnal, akkor persze majdnem száműzték!

Úgyhogy csak megnyomta Zsoldosék jelzőgombját megint. Amint jelentkezett a lakás, máris mondta:

— Négy órakor lakógyűlés lesz az udvaron. A gyerekek miatt, kérem.

Második emelet kilenc. Rókáék lakása; róka-odú. A csengetésre a nagyapjuk jelentkezett, az öreg-Róka. A kis Rókák őrzője.

— Ki van ott? — ezt kérdezte. Nem szereti a kaputelefont, nem érti az egészet. Jobb szereti, ha bekiabálnak a konyhaablakon. Most ez sajnos lehetetlen. Legfeljebb ha álruhában...

— Lakógyűlés lesz négy órakor. A gyerekekről beszélünk. Föltétlenül tessék lejönni!

— Úgy lesz kérem, igenis! — rikkantotta Róka bácsi.

Róka bácsi nagyon hasonlít nagypapára. Mindig a fiatalkorukról mesélnek. Meg a falujukról. Néha szájharmonikán muzsikálnak egymásnak.

Csak azokat a lakásokat hívta, ahol gyerek van. És persze nagyszülő. Mert ahol nincsen nagyszülő, ott úgysincsenek otthon. Érdekes, nappal csak nagyszülők s gyerekek lakják a házat. És még Ivánka bácsi, a házmester. Nyugdíjas már, csak a liftezést vállalja. És a gyerekekkel veszekszik. Rettenetes Ivánnak hívják a háta mögött.

Utoljára Dömét hívta. Náluk ugyan nincs nagyszülő, mert Döme már szépen megnőtt. Negyvenötös cipőt hord. És szakmunkástanuló. Egyszer szerepelt a televízióban. Kifestett valami szobát ott. Azóta lenézi a civil gyereket.

— Bata vagyok — dörögte a hangszóróba.

De még mennyire, gondolta Öcsi, és már mondta is:

— Buta úr személyesen?

Szívta volna vissza máris! Nem érdemes viccelődni! Döme még ráismer, és akkor vége is a jó heccnek. Gyorsan javított, mintha csak nyelvbotlás lett volna az előbb:

— Bata úr személyesen? Azt üzenik kérem, lakógyűlés lesz az udvaron...

— Kit érdekel?

— Mindenkit kérem, akinek gyereke van.

— Nekem nincs.

Egyszerre hagyták abba a beszélgetést. Döme önteltségből. Öcsi meg azért, mert Ivánka bácsi kijött a kapun. És Csaba is éppen odaért.

— Csókolom Ivánka bácsi! — köszöntek egyszerre, mint egy szavalókórus.

— Hát ti? Rendetlenkedünk? Rendetlenkedünk?

— Á, dehogyis! Kenyeret hoztunk. Tetszik látni Ivánka bácsi! Csak hozzuk itt a kenyeret ketten — hadarta Öcsi.

Csaba csak nézett rá. Olyan bután tud nézni, mint más gyerek, ha fényképezik. Úgyhogy Öcsi folytatta:

— Éppen akartunk szólni Ivánka bácsinak, hogy van friss kenyér a péknél, merthogy azt tetszik szeretni az Ivánka bácsinak...

— Mit Ivánkázol itt folyton? — csattant fel az öreg, és máris vastagodott a nyaka. — Azt hiszed nem tudom, hogyan csúfoltok a hátam mögött?!

— Rettenetes Iván híres cár volt! Pontosabban: Rettegett Iván — magyarázta Csaba készségesen. Imád magyarázni! Imádja, ha eljátszhatja, hogy ő maga a lexikon!

— Még a szemembe is mondod? — Ivánka bácsi a fogát csikorgatta. Csaba most rosszkor volt lexikon.

— Mindjárt kezdődik a lakógyűlés — szólt közbe Öcsi gyorsan. Ilyen elterelő hadműveletet csak a nagy hadverzérek találnak ki, mint például Bem apó. Csaba tanulhatna kettőjüktől.

— Igazán? Nem is hallottam — csodálkozott Ivánka bácsi, és már le is apadt a nyaka szépen.

— Én is most hallottam.

— Napirend?

— Panasz van a gyerekekre.

— Az már igaz — bólogatott Ivánka. És egészen boldog volt. Indult az udvarba, ő is akart panaszkodni.

— Kihúztalak a pácból — emlékeztette Öcsi Csabát.

— Tényleg. Majd meghálálom.

— Máris kezdheted.

— Most nem lehet. Most lakógyűlés lesz.

— Nekem mondod? Én hívtam össze.

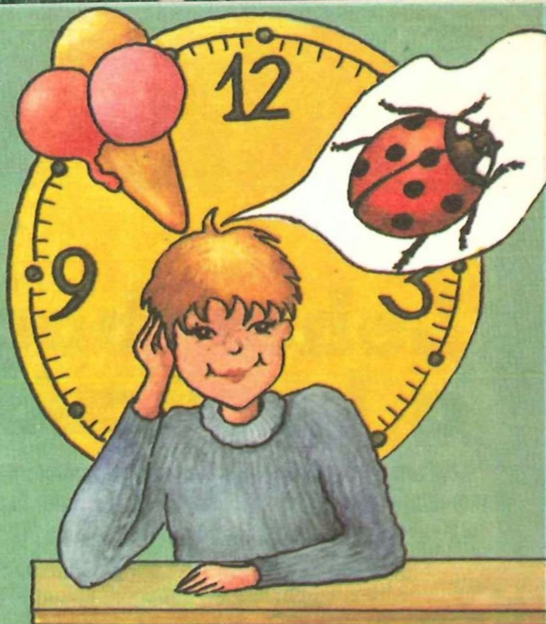
Csaba csak tátogott. Talán mert megszokta. Alsós korában bevették az iskolai énekkarba. Aztán ki is tették hamar. Mert olyan hamisan énekelt, hogy miatta az egész kórus eltévedt. Nagyi titokban visszakönyörögte. Úgyhogy ott állhatott az első sorban dísznek. Mint a súgólyuk. Hangot nem adhatott, ez volt az énektanár föltétele. Csak tátoghatott. Most meg úgy maradt.

Öcsi beugrott a liftbe. Beráncgatta Csabát is. Ott mesélte el neki, hogy szökésben van. És azért hívta össze a lakógyűlést, hogy Nagyi megláthassa, más gyerek se jobb, mint ő. Csaba felfogta a dolgot nyomban. Nemhiába dzsúdózik! Érti a cseleket. És a veszélyhelyzetet is felismeri hamar. Vissza is mentek gyorsan a földszintre. Ottfelejtették a kutyát ugyanis. Az meg vonyított utánuk, elárulta volna a rejtekhelyüket. Mert úgy döntöttek, felviszik a liftet a félemeletig, onnan figyelik a lakógyűlést. Mint az űrhajósok az űrkabinból az űr titkait. Hogy űrkutya is van az űrkabinban, ez aztán már ráadás!

(Folytatása következik)

Fecske Csaba

Lurkó-foglalkozás

Várok
Várok és várok,
mindig csak várok
és közben Samura gondolok talán,
és közben egy bogárra gondolok talán,
és közben fagylaltra gondolok talán,
és közben semmire sem gondolok az is lehet,
hiszen csak várok
Várom hogy anya megdicsérjen
mert tiszta a kezem,
aztán meg azt, hogy apa szól:
gyere segíts nekem!
De anya nincs itthon
csak egy nagy idegesség,
és apa sincs itthon,
csak egy nagy-nagy fáradtság
De azért várok,
várok és várok,
mindig csak várok

Turcsány Péter

Fellegek zsiványai

Gólyányi fekete állatok
a vakító nappal fölött!
Koromban megmártott sirály mind,
csak a folyókról száműzött.

Kerítést, tetőt körbekárognak,
erdők tornyain fészkelnek,
havas mezőnket ellepik,
fekete hálót útra vetnek,
zsiványai a fellegeknek.

Tenyerünkre nem röpülnek,
játékainkban elkísérnek,
magtárainkban dézsmát szednek,
mostohakölykei a télnek.

Máris Mária feljegyzései.

Lehet, hogy odébb tolják a karácsonyt

Terka nagy nehezen kinyitotta a szemét: a szobában ég a villany, az ágyában fekszik, kezén alig látható horzsolás. A falba üthette be. A kis piros vekker fél tízet mutat.

— Mi a baj, Terka? — kérdeztem a húgomat, mikor észrevettem, hogy felébredt.

— Miért? — felelte.

— Mert egy órája mormogsz és forgolódsz. Be kellett fognom a fülem, hogy olvasni tudjak.

— Álmodtam.

— Jót legalább?

— Rosszat. Hülyeséget. Titeket tanít Klári néni?

— Igen.

— Minket meg nem, és képzeld, mégis vele álmodtam. Meg Gyurival. A többiek is ott voltak, de aztán mintha mégsem lettek volna ott.

— Biztosan sokat vacsoráztál.

— Csudát. Attól én tudok aludni.

— És mitől nem tudsz?

— Elmeséljem? — kérdezte a húgom, és reménykedve felkönyökölt.

Bólintottam.

A mese nem egyszer volt-tal kezdődött, hanem azzal, hogy Klári néni, ingatag füzettoronnyal a kezében, a tanári asztal felé igyekezett. S amennyire szigorúan csak tudta, felszólította közben a húgomat és Gyurit, hogy álljanak fel. Terkát erre tüstént elfogta a nevetés, mert mindenki állt, csak Klári néni nem látta, mert állával a torony tetejét tartotta. Az első padokból kiugráltak a gyerekek segíteni, de csak ügyetlenül tébláboltak a tanárnő körül, lökdösték egymást, nem mertek a füzetekhez nyúlni. Ezen is csak nevetni lehetett. Végül Klári néni baj nélkül elérte az asztalt, óvatosan letette terhét, majd előrement az első padig. Nekidőlt és némán végignézett az osztályon. Ekkor a füzettorony, bumm, ledőlt. Terka megijedt, pedig tulajdonképpen ezt várta. Azon viszont cseppet sem csodálkozott, hogy a kupac, amióta kiszabadult a tanárnő álla és keze közül, szüntelenül nőtt. A földre hulldogáló füzetek távoli lövésekként csattantak. Mire csend lett, Terkát minden ereje elhagyta: hangos nevetésre fakadt, hiába próbálta visszatartani.

— Örülök, hogy jókedved van — döfte belé a tekintetét Klári néni.

— Én meg egyáltalán nem örülök — gondolta a húgom —, szörnyű, hogy mindig akkor kell nevetnem, amikor nem szabad. — És csak pukkadozott nevettében, mintha nem is gyerek, hanem egy lábos tejbegríz lett volna, amely főni kezdett.

— Ti, ketten, maradjatok, a többiek üljenek le! — mondta Klári néni vészjósló szelídséggel.

Gyuri szőke feje Terka előtt billegett, amint nyugtalanul egyik lábáról a másikra állt.

— És most meséljetek! Ki kezdi? — adta meg a szót Klári néni, majd a mesére várva, végigheveredett a füzetkupacon, olyanformán, ahogy az idomárok nyújtóznak el a fekvő oroszlánokon.

— No, mi lesz?

— Én igazán szívesen, csak hát... nem tudom, mit tetszik... — dadogta Gyuri, aztán végleg elakadt.

— Nem tudod? Épp az a baj, hogy nem tudod — csattant fel Klári néni.

— Persze, te sem tudod, igaz? — bökött a húgom felé.

Igaza volt. Terka sem tudta. Már egy csöpp nevethetnékje sem volt, szörnyű zavarba esett.

— Én meséljek? — kérdezte Klári néni, majd hirtelen elfordult. A hatalmas halomból biztos mozdulattal kiemelt két árva füzetet. Felkelt, Terkáékhoz sétált, és utálkozó mozdulattal eléjük ejtette őket.

— Nézzétek meg jól, aztán cseréljetek! Mint legutóbb. Hátha így tudtok majd mesélni.

Terka kinyitotta a füzetét. A nyomtatott kérdésekre tintával írt válaszok sorakoztak. A saját válaszai. Jók. De közöttük bevésett, majd kiradírozott írás nyomai tűntek elő. Gyuri kezének vonásai. Terka ámult-bámult: nahát, így meglátszik? És merőn nézte a füzetet, míg Gyuri el nem vette, s elé nem tette a sajátját. Akkor aztán azt bámulta. Volt is mit bámulnia rajta, mert hajszálnyira ugyanúgy festett, mint az övé, csak éppen a helyes válaszok Gyuri írásával sorjáztak, és az ő ceruzavonásainak nyoma volt közéjük vésve kitörölhetetlenül.

Terka semmit sem értett. Leginkább azon csodálkozott, hogy meg sem lepte igazán a füzetszemle. Aztán meg azon, hogy amikor Gyurival elkészítették a feladatot, vagyis megírták a felmérést, egymás füzetébe, ceruzával, olyan halványan írtak, amennyire csak lehetett. Mikor meg visszacserélték a füzeteiket, és tintával újraírták a válaszokat, majd kiradírozták a ceruzavonásokat, a turpisságnak semmi nyoma nem látszott. Most meg itt éktelenkedik.

— Szóval? — türelmetlenkedett Klári néni.

— Csak azt gondoltuk, milyen jól jönne most nekem

...Máris Mária feljegyzései....

magyarból egy ötös. Az idén még egyet sem tudtam szerezni — mondta alig érthetően Gyuri, aztán egészen elhallgatott.

— Az úgy volt — vette át a szót Terka kényszeredetten —, hogy a múlt hét végén kihúztuk a neveket: ki kit ajándékoz meg karácsonykor. Én Gyurit húztam. Irtó boldog voltam, mert Gyuri a barátom. Tetszik tudni, az volt a kívánságom, hogy legalább a saját őrsünkből húzzak valakit. Legjobban Gyurit szerettem volna, de nem is mertem gondolni rá. Hát, amikor a cédulán elolvastam a nevét, úgy, de úgy örültem, mint aki kincset talált. A fejemet azonnal törni kezdtem, mivel ajándékozhatnám meg a barátomat. De bármire gondoltam, elvetettem. Gyurinak az égvilágon mindene van. Hiába, a szülei meg a rokonai legalább annyira szeretik, mint én, és rengeteg a rokona.

Elbúsult a húgom, miért is nem lehet felnőtt, akkor sok-sok pénze lenne, és vehetne Gyurinak... mit is? Eh! Ha felnőtt lenne, azt is hamar kitalálná.

Klári néni újból a szelidített oroszlánon, azaz a füzethalmon heverészett. Mintha kissé álmos lett volna. Terka folytatta.

Teltek-múltak a napok, neki meg hiába főtt a feje. S akkor Klári néni bejelentette a felmérőt. No, szegény Gyuri, gondolta Terka, és éppen karácsony előtt! Egyáltalán nem szép dolog ilyenkorra időzíteni a dolgozatokat! Kivéve... Ekkor ötlött eszébe Gyuri ajándéka. Hát persze! Ötöst fog ajándékozni neki. Azt egyetlen rokonától sem kaphat semennyiért. Hogy örül majd Gyuri, ha megtudja!

Nem tévedett. Gyuri tényleg örült. Bezzeg Klári néni!

— Ostobák! — üvöltötte.

Ostobák! Ostobák! Ostobák! — zengett a húgom füle.

És rettentően félni kezdett. A tanárnő feléje közeledett. Ő hátra akart lépni, de a mögötte álló padba beütötte a kezét. Nagyon fájt. Ekkor Klári néni eltűnt.

— Most mondd, nem hülyeség? — húzta álla alá a paplant Terka, mert újra elálmosodott, s mindig úgy szokott elaludni.

— De — dünnyögtem kurtán. Engem is leterített az álmosság.

Holnap azért majd megkérdem a húgomat, gondoltam még félig ébren, tényleg Gyurit húzta-e? Húztak-e egyáltalán? Mert mi még nem. Ellenben akár igen, akár nem, valahogy rábeszélem őket, mármint Gyurit és Terkát, tanuljanak néhány hétig együtt. Se Terka matematikájának, se Gyuri magyar osztályzatának nem fog megártani. Legfeljebb nem karácsonyra lesz belőle ajándék, hanem csak később. Jóbarátok a karácsonyt is odébb tolhatják. Az ünnep mindig ünnep.

Józsa Teréz

JÓKEDVŰ TÁRLAT

Az itt látható képeket Breznay Márti, 2. osztályos általános iskolai tanuló, a Gánóczy Mária—Breznay József festőművész házaspár legkisebb csemetéje vetette papírra. Nyolc testvére mindegyikének köze van a képzőművészethez: főiskolára járnak vagy „kész" festőként, restaurátorként, grafikusként, illusztrátorként munkálkodnak. Itthon is, külföldön is többször rendeztek már közös tárlatokat, amelyeken a szülőkkel együtt a legkisebbtől a legnagyobbig mind a kilenc gyerek művei is szerepeltek.
A képek nyomán a verseket Simon Emil írta.

A kép szélén Rosszcsont Károly,
nemrég mászott le a fáról.
Kemény az ág, mint a balta,
a nadrágját kiszabdalta.

Királyleány meg az ebe,
nem mozdulnak se ki, se be.
Jön a huszár, szól a lova:
— Gyertek velünk valahova!

Fa lombjában érett almák,
le is ráznád, fel is falnád,
ámde pillants a hűvösbe:
ott üldögél, s vigyáz Böske.
(Aki közben arra gondolt:
„jól jönne az almakompót!")

Nem kislány már Évi, megnőtt.
Kapott egy szép, zöld esernyőt.
Esőtől és hóhullástól
megvédi őt, mint a sátor.
Itt, a képen, éppen szakad
— milyen jó az ernyő alatt!
Onnan néz ki a csodára:
mitől ilyen élénk sárga?

Köszöntő kalács szomolyai kendővel

— Édes fiam, nem találom a melles kötényt.

— Ott van a kalocsai alatt!

— Az a gyereké, nekem kicsi. Olyan kell, amelyik befedi az ingem, mert a pecsenye esetleg rámfreccsen...

A fehérneműs szekrény mélyéről előkerül a keresett kötény. Anyu hímezte a szakkörben, ahol a gyerekekkel együtt dolgoztak mindenféle hasznos szép munkán. S mert abba a szakkörbe több édesanya is eljár, tanul és tanít, azon a délutánon, amikor velük találkoztam, mindegyiküknek — mamáknak, papáknak, gyerekeknek — hímzett kötény védte a ruháját. Pedig ezeket a kötényeket is védhették volna! Ott virult rajtuk szép hazánk népművészetének sok tarka virága: beregi keresztszemes, makkos, meg madaras minta, kalocsai tiri-tarka, s akadt fehérhímzéses, áttört, boldogi főkötőkről másolt.

Először tehát a kötényeket kellett megcsodálnom, s őket, akik ebbe öltöztek; az encsi 669. sz. Ady Endre úttörőcsapat negyedikes Barátság raját és hozzátartozóikat. A névadás találó: itt felnőtt és gyerek egyaránt jóbarát! A szülők tegeződnek — bár ez még nem jelent tulajdonképpen semmit, ilyesmi felületes ismerősöknél is előfordul. De az már kevésbé, hogy arról szóljanak:

— A fényképeket elhoztad? A hernádszurdoki koszorúzáskor... meg:

— Nehogy úgy járjunk, fiúk, mint Demecserben!

Ott ugyanis a fiúk túlfűszerezték a rablóhúst. No, azért elfogyott az is. A Margaréta és a Winnetou őrs most is fűszerezésre — azazhogy — főzésre készen áll. A helyszín: az iskola napközis ebédlője és a konyha. Meghívták a tanárokon kívül Dudás Pista bácsit, a járási közlekedésbiztonsági tanácstól, és eljött Vezse Gyuszi bácsi is, a vízügytől. Amint az illik; a szép terítékhez menükártya is dukál. A fakanálbaba adja hírül, hogy töltött alma, meg puding lesz. Fóliás húsról és zúzapörköltről ad hírt a másik kártya. A meghívottak a vendégségen túl amolyan zsürit is alkotnak. Persze nem ez a fontos, hiszen itt csak első meg második helyezés lehetséges. És a másodikok legalább annyira jól szórakoznak, mint akik elsők lehetnek. Az a fő, hogy mamák, papák, gyerekek, tanárok, meghívottak és állandó pártoló tagok kellemes délutánt tölthetnek együtt, miközben zsüriként kellemes ízeket kóstolgatnak, nagy komolyan, fűszerekre, illatokra s más költészeti csodákra figyelve — a hímzett kötényvirágokról nem is szólva.

Fekete Józsefné anyuka — járási ügyész. Hogy ez milyen munka és beosztás, kérdezd csak meg valamelyik kéznél levő felnőttet! Ő is itt van a lánya mellett — és az ő édesanyja ugyancsak! Nagymama nemcsak eljött, hanem csodálatos lila-sárga-kék-piros keresztszemes szomolyai hímzésű terítőbe csomagolva fonott kalácsot hozott. — Köszöntőkalács — mondja, s aki tör belőle, alig győzi „ah", meg „oh"-hal elismerését elsóhajtani a pillekönnyű csudára. Odahaza Szomolyán (keresd meg a térképen gyorsan!) — újévre, karácsonyra, lakziba, keresztelőre, nagy ünnepre sütik. Hát mi most itt, Encsen esszük! De előkerül még a különlegességek közül a kenyérlángos is. Kenyértésztába belesütött kolbászok, a tetején hagyma, meg szalonnadarabok. Két falás elég ebédre, olyan sűrű, jóízű!

Mire végigkóstolja mindenki a hozottat, a gyerekek tálalnak. Az asztalon legyezőszerűen összehajtott szalvéta, minden pohár, evőeszköz a helyén. Végre a szakácsok is tömhetik a fejüket saját és egymás főztjével. Ha évek múlva visszaemlékszem erre a délutánra, ez marad meg bennem: a sok mosoly. A fűszerek mellé fűszerül ez is kell, nemcsak a jó étel.

Varázslat? Olyan hamar rend lesz ismét, hogy szinte annak tűnik. A kulcs fordulása után a habüstök, serpenyők, tepsik álmosan villannak még egyet. Őrzik magukban ők is ezt a délutánt.

Joó Katalin

A Művelődésért

1981 Nemzetközi Gyermeknapja óta a művelődésért is kaphatnak kitüntetést az arra érdemes kisdobosok és úttörők. (A Szülőföldért, A Közösségért és A Környezetért kitüntetésről már írtunk a Kisdobos szeptemberi, októberi és novemberi számában.)

Ezt a kitüntetést, amint nevében is szerepel, az kaphatja meg, aki elmélyülten, kitartóan és eredményesen művelődik. Mindenre, természetesen az sem vállalkozhat. A tudás várát csak apránként lehet bevenni, sőt, nem is az egészet. Csupán egy-egy bástyáját hódíthatja meg a hadbainduló: ki a művészetek, ki a tudományok valamelyikét.

Az úttörőtanács véleményét ismerve a csapatvezetőség dönti el, ki tűzheti fel egyenruhájának bal zsebe fölé a szép kitüntetést.

Dobra verjük

A kő hallgat. Az alapkő is hallgat. Annál ékesebben szól a benne elhelyezett levél: „Kiskunfélegyháza város és Kemence község párt- és tanácsi szerveinek elhatározásából ...indult el a nyári tábor építése. Ezen alapkő elhelyezésével kívánunk az utókor számára emléket állítani... A tábor építését mindkét település lakossága jelentős társadalmi munkavégzéssel segíti. Kiskunfélegyháza, 1981. június 4." Az építkezés megkezdődött. 1981 nyarán a gyerekek még faházakban aludtak és sátorban főztek nekik. A táborhely festői környezete azonban egyáltalán nem ideiglenes. Remélhetőleg olyan marad esztendők múltával is, amilyen 1981-ben volt. Maga a tábor a Magas-Börzsöny északnyugati részére települt, a Kemence- és Fekete-patak találkozásához. Néhány órás túrával elérhető a Godó-vár romja. E vár falait eredetileg duplán rakták le egymás mellé, „szárazon" feltornyozott kövekből. A két fal közt tüzet gyújtottak, s ennek hatására a kövek némileg meglágyultak, üvegszerűen összeolvadtak. Ezért üvegvár a Godó-vár. Salgóvár sincs messze, annak, aki felmászik a 741 méter magas Várbükk csúcsára. Félnapi járásra (túrára, persze) más, magasabb hegyek is elérhetők. Aki meg nem szeret túrázni, azt várja a Kemence-patak völgyében a több kilométer hosszú sétautak mentén több kis sportpálya. Hát, hajrá! Aki teheti, ősszel és télen is nekiindulhat. Nem kell megvárnia, míg „kikel" az alapkő, illetve elkészült a majdani főépület.

Csak egy pillantást. Szigorú szél söpörget a miskolci Népkertben, havat, levelet gyűjt rendetlen kupacokba, s a siető járókelőket is meg-megdöfködi söprűjével. Nem tanácsos tehát a parkban sokáig sétálgatni. Mégis azt javasoljuk, aki arra jár, vessen egy pillantást a Népkert egyik új büszkeségére, az emlékoszlopra. A tíz méter magas, faragott oszlopot a Magyar Úttörők Szövetségének 35. születésnapjára készítették a miskolci úttörőház fafaragóstúdiójának tagjai Márton Józsefné vezetésével. Most is együtt fúrnak-faragnak, s nem is csak úgy, akárhogyan: módszeresen megismerkednek hazánk népművészeti hagyománykincsével, s ősi motívumok segítségével mondják el mai társaiknak, hogy szeretik a szépet és szeretnek dolgozni.

Nem árt. A fejlett technika korában, amikor bonyolult műveletek elvégzésére is a legkülönfélébb gépeket, szerkezeteket alkalmazzák szerte a világon, teljesen felesleges tudománynak tetszik a habverés. Ám, ha az ügyeletes robotnak kimenője van, vagy (pláne) áramszünet, egyáltalán nem árt, ha értünk hozzá. Sőt. Ilyenkor, karácsony előtt kimondottan jól jön. Erre gondolhattak a győri kisdobosok is, legalább azok, akik habverő-versenyen igyekeztek tökéletesíteni tudásukat. Nekik gyerekjáték lesz a segítség, szüleiknek pedig igazi meglepetés az ügyességük. Aki meg a közelgő ünnepek örömére először fog habverőt, jól markolja meg a nyelét, s addig el se eressze, amíg el nem készül a hab. Ha a felfordított tálból nem ömlik ki, akkor minden rendben: de a habverőt előbb ki kell venni.

Csak örömünkben. Tudjuk, hogy tudjátok, sőt nagyon várjátok, ezért kizárólag örömünkben verjük dobra, hogy közeleg a téli szünidő. Jön, jön, s egyszerre csak itt lesz ünnepekkel, vidámsággal s az új esztendő reménységével. Készüljetek a fogadására! Tervezzétek meg minden percét! Ha nem így teszitek, még megsértődik, s mire észbe kapnátok, már elment. Igazi meglepetéseket, meleg szeretetben töltött ünnepeket, víg kedvet és sok-sok havat; kedvenc játékaitokban és sportjaitokban ezer örömöt kíván a Kisdobos. Ráadásul pedig — hogy a szabadon töltött órák után istenigazában átmelegedjetek — szép, érdekes olvasmányokat, zenét, megnyert sakkcsatákat s minden más földi jót, amit most kifelejtettünk.

Országhegyi Károly

Tizenkét szekér

Elvonult a tizenkettő.
Rakományuk egy esztendő.

Az első sok havat hozott,
a második napot lopott,
a harmadik tavaszt hozott,
a negyedik bolondozott,
az ötödik felragyogott,
a hatodik nyárba hajlott,
a hetedik kalászt hajtott,
a nyolcadik tüzet fogott,
kilencedik kaput nyitott,
a tizedik felhőt hordott,
követője lombot fosztott,
az utolsó búcsút mondott.

Kedves Pocak!
Tuspaca Péter nagyon várja már a karácsonyt! Megkérdeztem tőle, mit szeretne kapni. Azt mondta, egy teknősbékát, egy mackót és egy helikoptert. De nekem nincs pénzem. Honnan szerezzek neki teknősbékát, mackót és helikoptert?
Coffi

Kedves Coffi!

Ezt a karácsonyfát küldöm Tuspaca Péternek. Add neki oda! Pocak

Dehogy adom oda! Ilyen csúnya karácsonyfát még sose láttam! Csupa ronda fekete paca. Rajzolj neki egy szebbet, ajándékokkal együtt!
Coffi

Kedves Coffi! Ne aggódj! Add csak oda Tuspaca Péternek úgy, ahogy van! Bízzál bennem!
Pocak

Drága Pocak! Most jöttem rá, hogy azok a ronda pacák voltak az ajándékok: Tuspaca Péter egy paca-összerakó játékot kapott tőled. Nézd: már össze is rakta magának a teknősbékát, a mackót és a helikoptert.

Köszönjük! Coffi

JÖN RÁKÓCZI!
1703 JÚNIUSÁBAN LÉPTE ÁT A HATÁRT A VÁRVA VÁRT VEZÉR. A BESZKIEDEK LEJTŐJÉN. A KURUCOK ESZE TAMÁSSAL AZ ÉLEN FOGADTÁK

VAN MÁR VEZÉRÜNK! MENJÜNK A TÁBORBA?
DOLOGIDŐBEN SAJÁT LOVAIMON ITTHAGYTOK? KI FOG ARATNI?

RÁKÓCZI VÁROK ALATT SEREGET FORMÁLT A FELKELŐKBŐL.
IRÁNY MUNKÁCS VÁRA.
HOLNAP KARDRA TŰZÖM A „DISZNÓPÁSZTOROK" VEZÉRENEK SZÍVÉT!

HAJOROS JÁNOS A VÉN KURUC HŰ TESTŐRNEK SZEGŐDÖTT.

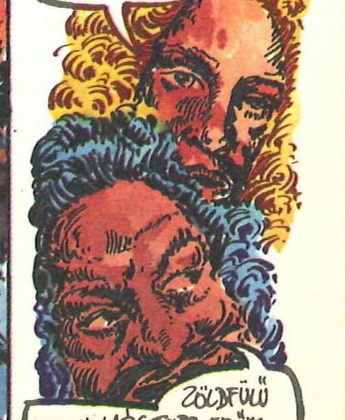

TAPP ISTÓK KAPITÁNY ÜZENI AZ ALFÖLDRŐL! NAGYKŐRÖS, CEGLÉD, KECSKEMÉT FELSÉGED PARANCSÁT VÁRJA

ÉDESAPÁTOK ÜZENI, HOGY LEGYÜNK TÜRELEMMEL, ÉRTÜNK IS HÁBORÚZIK.
NEM MARADUNK ÖRÖKRE A CSÁSZÁR FOGSÁGÁBAN.

ÁM TISZABECSNÉL NAGY AKADÁLYBA ÜTKÖZTEK
KÉT TŰZ KÖZÉ KERÜLTÜNK. VONULJUNK VISSZA?
URAM, ELŐRE!
EGYRE SOKASODVA VONULTAK RÁKÓCZI TALPASAI ELŐRE A HÍRES TISZÁNTÚLI HADJÁRATBAN.

ITT NAMÉNYNÁL A LEGALKALMASABB AZ ÁTKELÉS!

AZ ÓVATOSKODÓ FŐURAK IS KEZDTEK RÁKÓCZI MELLÉ ÁLLNI - LÁTVÁN, HOGY OTT AZ ERŐ. A TÁMADÁSOKRA MEGBÉNULT A CSÁSZÁRI ŐRSÉG IS. A BE NEM VETT VÁRAKAT KÖRÜLVETTÉK, MINT AZ ÁRADAT. DARADOLASZIVÁL HAJNALBAN LEPTÉK MEG A CSÁSZÁRT TÁMOGATÓ DE VITÉZÜL HARCOLÓ RÁCOKAT.

A CSÁSZÁRT ÉS FIÁT MEGRÉMÍTETTÉK RÁKÓCZI GYŐZELMEI.
MEG KELLENE EGYEZNI VELÜK?
ZÖLDFÜLŰ

Soós Sándor
kisdobos munkája,
Ebes

Postafiók 100

Ha olyan levél érkezik, amelyben a mindennapitól eltérő valamiről írtok, felsóhajtok: „Ej, de szívesen lennék kisdobos abban az úttörőcsapatban!"

Örömmel jelenthetem: mostanában igencsak megszaporodott irigykedő sóhajtásaim száma, annyi kedves-okos ötletről kapok hírt!

Most éppen az **ebesi 4548. sz. Kilián György úttörőcsapat** három rajának beszámolóján sóhajtozom. Hallgassátok meg!

„Nekünk, harmadik cés Lenin rajnak minden esztendőben már elsős korunk óta nagy élmény a Télapó ünnepség. A nagy nap előtt az óvodásoknak piros, sárga kartonból Télapó készül, hosszú fehér vattaszakállal, a keze meg szaloncukor. Verset, jelenetet tanulunk és előadjuk nekik. Aznap délután mihozzánk látogat el egy pirosruhás, igazi Télapó. Énekkel köszöntjük. Rajvetélkedőt rendezünk ilyenkor a tiszteletére. Erre a szülőket is meghívjuk. A cipőket kitesszük az iskolai folyosóra, a tanterem elé. Mire a műsorunk véget ér, mehetünk kukucskálni! Minden cipőben van édesség, azt majszoljuk még játék közben is. Mert ezután kezdődik az igazi rajmulatság! Bekötött szemmel rajzolunk a táblára emberi alakot — néha a füle helyére kerül a lába, de sebaj! Aztán stafétát rendezünk az őrsök között: gyufaskatulyát húzunk az orrunkra és azt kell mielőbb továbbadnunk. Jó játék a gyufaszál kötözés is, az győz, aki sípszótól sípszóig a legtöbbet felkötözi. A szülők ezalatt találóskérdéseken törik a fejüket, meg nyelvtörő mondókákon. Az est csúcsa a hóolvasztás lehelettel! Nagy türelem kell hozzá, az biztos! A nyeremény olyan kis tasak, melyet anyukák varrtak és mindenféle apróságot tarthatunk benne. Aki ügyes sok szaloncukrot nyerhet a hóolvasztással."

(Tóth László a Lenin raj krónikása)

A másodikos **Misa Mackó raj krónikása Tóth Csilla** ezt írta:

„Mi, másodikosok az elsősöket választottuk testvérrajunknak. Napközi-ben közös csoportban vagyunk és néhány pajtásunknak elsős a testvére. Már iskolába lépésük napjától fogva mellettük vagyunk. November 7-i foglalkozásunkra eljöttek, együtt énekeltünk, csatakiáltást tanultunk és rajzversenyt rendeztünk. A rajunkat képező Misa Mackós könyvjelzővel ajándékoztuk meg őket. Tőlük zászló kaptunk. A Télapó ünnepségre ők hívtak meg minket. Télapó már együtt talált bennünket, amint éppen régi úttörőjátékokat tanítottunk nekik, pontosan a „fiatalok úttörők"-et. Még Télapót is megtáncoltattuk!"

A negyedikes **Gárdonyi Géza raj** nevében **Forgó Erika** írt szép levelet:

„Elhatároztuk, hogy írunk a mi saját brigádunkról, igazán megérdemlik, hisz olyan kedvesek és annyi örömöt szereztek már nekünk. A velük töltött idő lesz kisdobos életünk egyik legszebb emléke. Már másodikos korunk óta patronálnak bennünket. Csupa fiatalból áll a „Zalka Máté" szocialista brigád. Az ebesi ÁFOR telepen dolgoznak, méghozzá kiválóan Erről mi is meggyőződhettünk, amikor meghívtak bennünket. Tanító néninkkel együtt mentünk el hozzájuk. Nagyon szép helyen dolgoznak. Mindent megmutattak és ennek nagy hasznát vesszük most, környezetismereti órákon. Mi is meghívjuk sokszor őket. Már főztünk együtt és a gyermeknapot is közösen töltöttük. Minden alkalommal meglepnek minket valami okos ajándékkal. Legutóbb mozibérletet kapott tőlük minden rajbeli gyerek. Kell-e ennél több? Közös mozilátogatás! Télapó ünnepen minden évben szép csomag érkezik. A csomagban hosszú-hosszú levél van, mindenkiről névszerint szó van abban. Csak azt nem tudjuk, honnan tudják olyan pontosan, ki hogyan tanul és mit lehet tréfásan a fejére olvasni. Szóval nekünk egy brigádnyi kedves Télapónk van!"

Most pedig az **ebesi rajbeszámolók** végére érve minden kedves olvasónknak és hozzátartozóitoknak nagyon kellemes ünnepeket kívánunk! Magunknak meg sok ötletes kisdobost és úttörőt. Igaz, decemberben túlteng az ünnepi hangulat, de azért hadd figyelmeztesselek benneteket valamire: **februári lapszámunkban** a novemberihez hasonlóan **ötletpályázat** parádét közlünk. Külön felhívnám a figyelmeteket arra, hogy a KISDOBOS születésnapi száma — a harmincadik — áprilisban lesz. Régi kisdobosok, olvasók, kedves szüleitek visszaemlékezéseit is elküldhetitek pályázatunkra, méghozzá mielőbb!

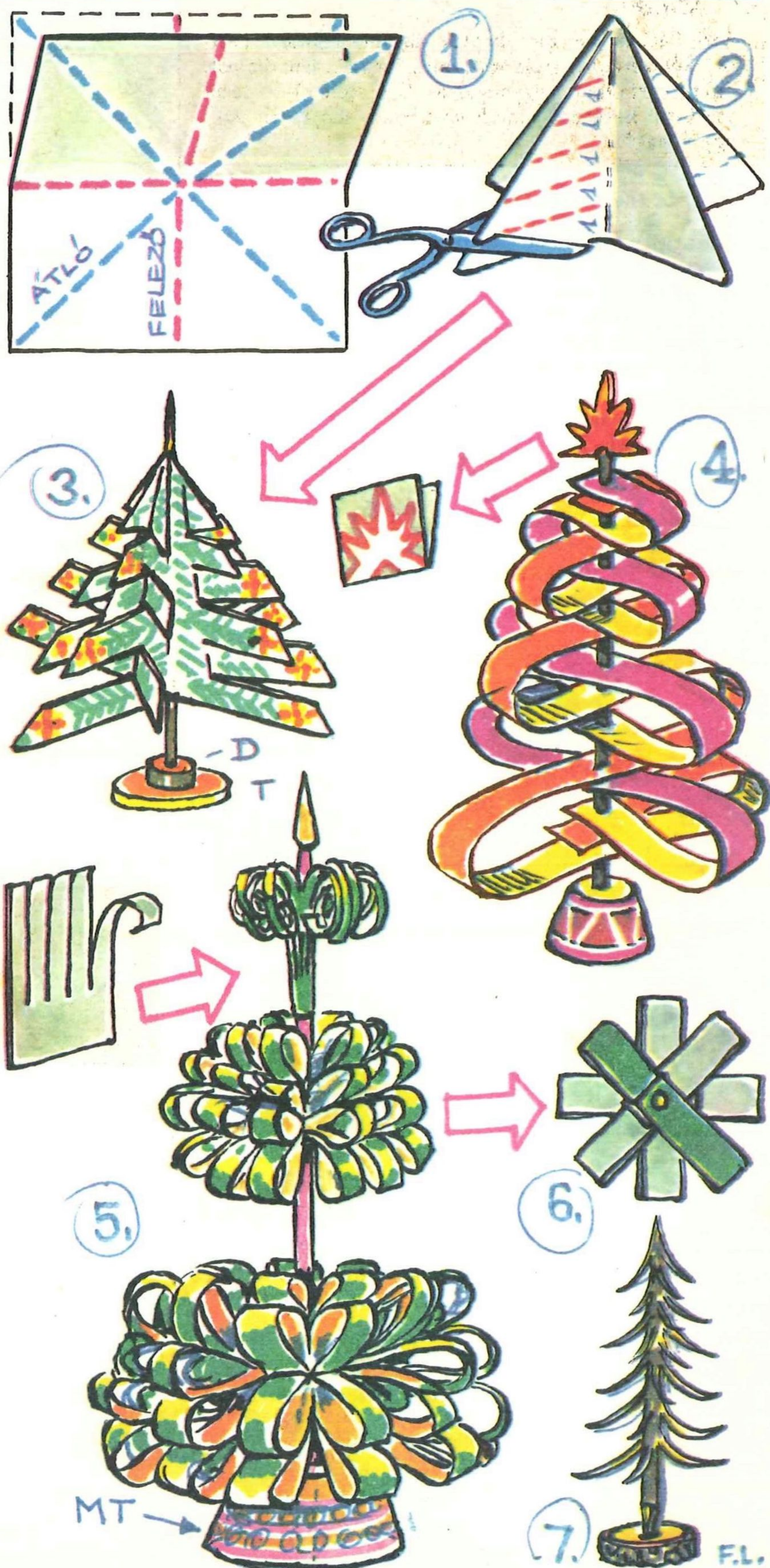
Ferkai Loránt: Mini karácsonyfák

Ha elkészíted valamelyiküket, felhasználhatod az ünnepi asztal díszítésére, ajándékként a családtagoknak, de babáid karácsonyfájaként is megfelelnek. A legegyszerűbb: fél rajzlapból vágj le egy négyzetformájú darabot (1.), s hajtogasd meg felezői és átlói mentén. Egy kis ügyességgel ebből sátorforma gúlát hajtogathatsz (2.), amelynek „szárnyait" egycentiméteres csíkokra vagdosd be. A csíkokból minden másodikat törd kissé meg, s így a gúla karácsonyfácskává válik (3.). Dugókorongra (D) ragassz kartonlapocskát (T), ebbe szúrj 10—12 cm hosszú pálcikát, s ragaszd rá a gúla-fácskát. Előzőleg filctollal színezd, díszítsd ki.

Csak egy kevéssel több ügyességet kíván a színes papírszalagból csinált fácska (4.). A kétféle színű 12—15 mm széles és kb. 60 cm hosszú szalagokat (vagy készen kapható „szerpentin"-szalagokat) a 14—16 cm hosszú hurkapálca törzsre úgy szurkáld fel, hogy alul nagyobb, feljebb egyre kisebb távolságok legyenek. Így alakíthatod ki a fa felfelé keskenyedő formáját. A méreteket növelheted is, ha úgy kívánod.

Hasonló szerkezetű, de „emeletekre" osztott fácskát látsz az 5. ábrán. Ennek magassága akár 40—50 cm is lehet, ennek megfelelően vastagabb törzzsel. Az egyes emeletek ugyancsak színes, vagy színesre festett szalagokból állanak. Minden emeleten egymásra keresztben (6.) felfűzött pántlika-csokrok vannak, emeletenkint négy rétegben. Az alsóbb emeletek legyenek szélesebb csíkokból. Ha nem sajnálod a költséget, textilcsíkok, szalagok is jók e célra. A fácska talpa legyen kissé nehezebb, hogy az egész el ne dőljön. Nagyon alkalmas a műanyag tölcsér (MT). Ezt filctollal díszítheted is. Az emeletek közé színes, természetben gyűjtött bogyókat, pl. vadrózsabogyót kötözhetsz körben, ez hangulatosabbá teszi a fácskát.

A 7. ábrán egy egyszerű, de igen kedves díszecskét látsz. Jó araszni ágdarabot úgy faragcsáld be, hogy felkunkorodva fenyőhöz váljék hasonlóvá. Hegyi pásztorok ügyeskedése ez, nem nehéz utána csinálni. A talp vastagabb ágból fűrészelt korong.

4 Decemberi fejtörő

Dió

Feri, Laci és Jani diót kaptak nagymamájuktól. Lacinak kétszerannyi diója volt, mint Ferinek, Jani dióinak száma Feri dióinak egynegyede. Összesen 10-nél több és 20-nál kevesebb diójuk volt. Hány diója volt egy-egy fiúnak?

Keresztrejtvény

Vízszintes: 1. Ajándékot hoz. 6. Útra kel. 11. Névelővel zsiradék. 12. Karácsonyi jelkép. 14. Szeretne. 16. ERAP. 17. Ilyen a hideg eső. 19. Késnek van. 20. Durr keverve. 22. Kiveri az álmot a szeméből. 25. Sóhaj. 26. Nem alva. 28. Vékony közepe. 29. Disznó combja népiesen. 30. Napszak.

Függőleges 1. Szemrevaló. 2. Lánynév. 3. Mosdótál. 4. Karácsonykor kapjuk. 5. ÓF. 6. Izomvégződés. 7. Fejszének van. 8. Ostobaság finoman mondva. 9. Szovjet város. 10. Havat takarít. 13. Kutya. 15. Felkiáltás. 18. Fordított repedés. 19. Érni feltételesen. 21. Bagoly. 23. Ember vége! 24. Büszke vége! 27. Rag.

A keresztrejtvényből csak a **vízszintes 1, 12, függőleges 4., 10.** megfejtését kell megírnotok.

	2	3	4		5	■	6	7	8	9	10
11				■	12	13					
14				15	■		■	16			
	■	17			18		19			■	
20	21			■	22	23				24	
25		■	26	27				■	28		
29					■	30					

Töltsd ki

H							hóesés
P	Ó	K	H	Á	L	Ó	pók lakása
		E					péksütemény
			M				tantárgy
O	K	T	Ó	B	E	R	őszi hónap
T	E	K	E	R	E	G	kanyarog
						R	ekét húz

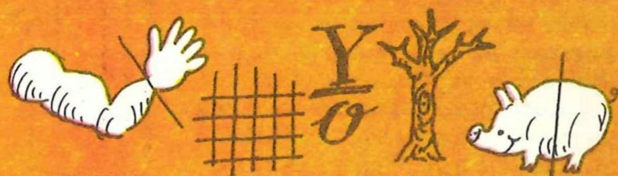
Írd be a vízszintes sorokba a jobboldali meghatározásoknak megfelelő szavakat, majd olvasd össze lefelé haladva a megjelölt négyszögekbe írt betűket. Milyen szót kapsz?

Ajándékkönyvek

Egészítsd ki a címeket mássalhangzókkal. Az első egy ügyes kisfiúról, a második egy öreg négerről, a harmadik egy hős matrózról és barátairól szól.

Kästner: EI É A EEIE
Beecher-Stove: AÁ ÁA UÓA
Katajev: ÁOA E EÉ IOA

Képrejtvény

Figyelem! Ezt a megfejtést és a fenti sarokban levő 4-es számot őrizd meg, és majd csak a januári és februári megfejtéssel együtt küldd be szerkesztőségünknek. A helyes megfejtések szövegét mind a kilenc hónapról júniusi számunkban közöljük. Akinek a megfejtése jó volt, szeptemberben, októberben és novemberben, képeslapon értesítjük.

kisdobos

A Magyar Úttörők Szövetségének gyermeklapja XXX. évf. 10. sz.
Szerkesztő: Kelemen Sándor

Levélcím: Kisdobos szerkesztősége, 1502 Budapest, Postafiók 100. Telefon: 660-162
Kiadja az Ifjúsági Lapkiadó Vállalat. Felelős kiadó: dr. Petrus György
Kiadóhivatal: 1374 Budapest VI., Révay u. 16. Telefon: 116-660. Terjeszti a Magyar Posta
Előfizethető bármely postahivatalnál, a kézbesítőknél, a Posta hírlapüzleteiben
és a Posta Központi Hírlapirodánál (KHI) 1900 Budapest V., József nádor tér 1., közvetlenül
vagy postautalványon, valamint átutalással a KHI 215-96 162 pénzforgalmi jelzőszámlára.
Megjelenik évenként tíz alkalommal.
Előfizetési díj 1 évre 55,— Ft, I. félévre 33,— Ft, II. félévre 22,— Ft, negyedéves előfizetés nincs.
Készült a Kossuth Nyomdában. 81.0896. Felelős vezető: Bede István vezérigazgató
INDEX: 25.442
HU ISSN 0450-3287
Kéziratot nem őrzünk mg és nem küldünk vissza.
A címoldal **Békés Rozi**, a hátsó címoldal **Vida Győző** rajza.
A képtörténetet **Papp László** írta, **Felvidéki András** rajzolta.